

SCENARIUSZ ZAJĘĆ ZINTEGROWANYCH 57

Wisła – królowa polskich rzek

PRZEDMIOT: Edukacja przyrodnicza i społeczna

Klasa: III szkoła podstawowa

CZAS REALIZACJI: 2 godziny lekcyjne (2 x 45 minut).

Zagadnienia:

Wprowadzenie wiedzy o polskich rzekach, nauka o Wiśle, praca z mapą Polski.

METODY I FORMY PRACY:

- Pogadanka, Praca indywidualna, Praca zróżnicowana, Praca z tekstem.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- zagadka, szyfrogram (załącznik 1), ścienna mapa Polski, atlasy z mapami Polski, konturowe mapki dla każdego ucznia (załącznik 3), tekst legendy: „Legenda o Wiśle”(załącznik 2), kasetka z audycją dźwiękową „Płynie Wisła, płynie..”.

CELE LEKCJI:

Cel ogólny:	Cele szczegółowe:
• poznanie wiedzy na temat otaczającej nas przyrody; • poznanie informacji o najdłuższej polskiej rzece; • poznanie baśni i legend narodowych związanych z Wisłą, • kształcenie umiejętności wypowiadania się; • rozwijanie umiejętności czytania na głos; • doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem; • praca z mapą Polski; • rozwijanie pracy własnej ucznia.	Uczeń: • potrafi wskazać Wisłę na mapie Polski; • potrafi powiedzieć, jakie legendy wiążą się z polskimi rzekami; • potrafi powiedzieć, którądy biegnie Wisła; • czyta ze zrozumieniem; • poprawnie składa zdania podczas czytania na głos; • odpowiada na pytania nauczyciela; • pracuje z mapą; • opowie legendę; • przypomni pojęcie „legenda”; • samodzielnie uzupełni zdania; • jest aktywny na zajęciach; • wykonuje zadania samodzielnie.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Wprowadzenie

Czas realizacji: 15 minut

1. Nauczyciel wita się z uczniami.
2. Sprawdzenie listy obecności.
3. Nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie wiedzy o Polsce:
 - ❖ Na jakim kontynencie leży Polska?
 - ❖ Jakie miasto jest stolica Polski?
 - ❖ Jakie znacie rzeki w Polsce?
4. Zabawa dydaktyczna – zagadka.
Nauczyciel prosi uczniów o odgadnięcie zagadki:
Spod góry Baraniej wytrysła, płynie przez Kraków, to
 5. Szyfrogram. Nauczyciel prosi uczniów, żeby rozwiązywali zagadki matematyczne (karta pracy 1). Rozwiązaniem jest temat dzisiejszej lekcji.

Obliczenie działań na mnożenie i dzielenie, uporządkowanie wyników rosnąco.

3 X 4	WI
6 X 3	SŁA
3 X 8	KRÓ
4 X 7	LO
5 X 7	WA
7 X 7	POL
9 X 6	SKICH
8 X 8	RZEK

6. Zapisanie tematu zajęć.

Rozwinięcie

Czas realizacji: 70 minut

7. Nauczyciel puszcza uczniom piosenkę „Nasza Wisła”.

Analiza tekstu piosenki:

- ❖ Skąd wypływa Wisła? (Barania Góra).
- ❖ Jak nazywają się góry, z których wypływa Wisła? (Beskid Śląski).
- ❖ Przez jakie największe miasta przepływa Wisła?(Kraków, Warszawa, Toruń, Gdańsk)
- ❖ Jakie rzeki uchodzą do Wisły?(Pilica, Bzura, San, Dunajec, Narew)

Nauczyciel prosi uczniów, żeby odpowiedzieli, dlaczego Wisła nazywa się królową polskich rzek?

8. Praca z mapą Polski.

Nauczyciel prosi uczniów o wskazywanie na mapie Wisły oraz miast, przez które przepływa.

9. Praca z tekstem (załącznik 2). Czytanie przez najlepiej czytających uczniów „Legendy o Wiśle”. Dzieci śledzą tekst, podkreślają imiona występujących postaci (król Beskid, królowa Borana, syn Lan, córki: Białka i Czarnocha, rycerz: Czantor).

Opowiadanie, jak legenda wyjaśnia pochodzenie nazwy Wisła. Odczytywanie wybranych fragmentów legendy przez uczniów.

10. Praca z kartą pracy (załącznik 3).

Uczniowie pracują indywidualnie i uzupełniają konturową mapkę nazwami: źródło, lewy, prawy brzeg, ujście, lewe dopływy: Pilica, Bzura, prawe dopływy: San, Dunajec, Narew, miasta: Kraków, Warszawa, Gdańsk.

Zakończenie

Czas realizacji: 5 minut

11. Podsumowanie zajęć:

- ❖ O czym mówiliśmy na zajęciach?
- ❖ Skąd wypływa Wisła?
- ❖ Przez jakie miasta biegnie Wisła?

12. Pożegnanie uczniów.

SZYFROGRAM

3 X 4	
6 X 3	
3 X 8	
4 X 7	
5 X 7	
7 X 7	
9 X 6	
8 X 8	

KRÓ	SŁA	RZEK	POL	LO	SKICH	WI	WA
24	18	64	49	28	54	12	35

LEGENDA O WIŚLE

Dawno, dawno temu, wśród górskich szczytów wznosił się zamek króla gór Beskida i jego żony Borany, królowej lasów. Rządzili razem przez długie lata, ukochani przez swych poddanych. Jednak nadszedł dzień, w którym stary król zmarł. Pograżona w żałobie królowa wezwała do siebie troje swych dzieci, aby zgodnie z wolą ich ojca podzielić między nimi władzę.

- Lanie, ty będziesz panował nad polami i łąkami - rzekła do syna. - Zaś wy, Białko i Czarnocho, będziecie sprawowały pieczę nad wodą, rozprawdzając ją po polach i łąkach Lana, aby było jej pod dostatkiem.

Radosna Białka klasnęła w dłonie i szybko zbiegła z góry do zamglonej doliny. A posępna Czarnucha ostrożnie zeszła po skałach z drugiej strony. Gdy obie spotkały się na dole, Białka wesoło krzyknęła:

- I teraz będziemy już płynąć razem!

Jednak drogę zagrodziła im ogromna skała, pod którą stał rycerz Czantor.

- Stójcie córki królewskiej pary! Gdzie wam tak śpieszno? Po co chcecie iść do nieznanych, odległych krain, skoro tutaj jest tak pięknie? - zapytał.

Rozejrzały się siostry i zgodnie stwierdziły, że mogą tam zostać. Z wdzięczności rozproszyły wodę po całej dolinie, aż zakwitła tysiącami barwnych kwiatów.

Ale Ziemia rozkazała rycerzowi przepuścić królewskie córki, aby mogły zanieść wodę dalej ku północy.

- Wyślijcie najpierw jedną falę, przecież nie wiecie co tam na was czeka - poradził Czantor siostrze, a potem rozsunął skały.

Niepewna fala powoli wypłynęła na północ, a siostry nazwały ją "Wyszła" i poleciły, by powróciła z wieściami o dalekich krainach.

Wyszła skakała wesoło po kamieniach, płynęła przez równiny, mijając ciemne lasy, wijąc się to w lewo, to w prawo, aby jak najwięcej zobaczyć. Kiedy mijając wawelską skałę, wyskoczył ku niej wielki smok ziewający ogniem. Przerażona bryzgnęła mu w oczy pianą i uciekła dalej na północ. Dołączały się do niej mniejsze rzeczki i strumyki, a Wyszła rozlewała swe wody coraz szerzej i szerzej.

- Chyba już czas zawrócić - myślała nieraz, ale wciąż była ciekawa, co jeszcze jest przed nią.

W końcu zniknęły jej z oczu las i pola. Poczuli zaś słony smak. Nad nią było szare niebo, a przed nią równie szara, spieniona woda, która łączyła się z niebem na horyzoncie. Zachwycona dała się wciągnąć w szum morskich fal i połączyła z wodami Bałtyku.

Na próżno siostry czekały jej powrotu, na próżno posyłały za nią jedną falę za drugą. Wszystkie płynęły jej śladem i po długiej drodze łączyły się ze słonymi wodami morza.

Po latach od imion sióstr nazwano dwie rzeczki - Białą i Czarną Wisłękę, które łączą się w jedną rzekę - Wisłę.

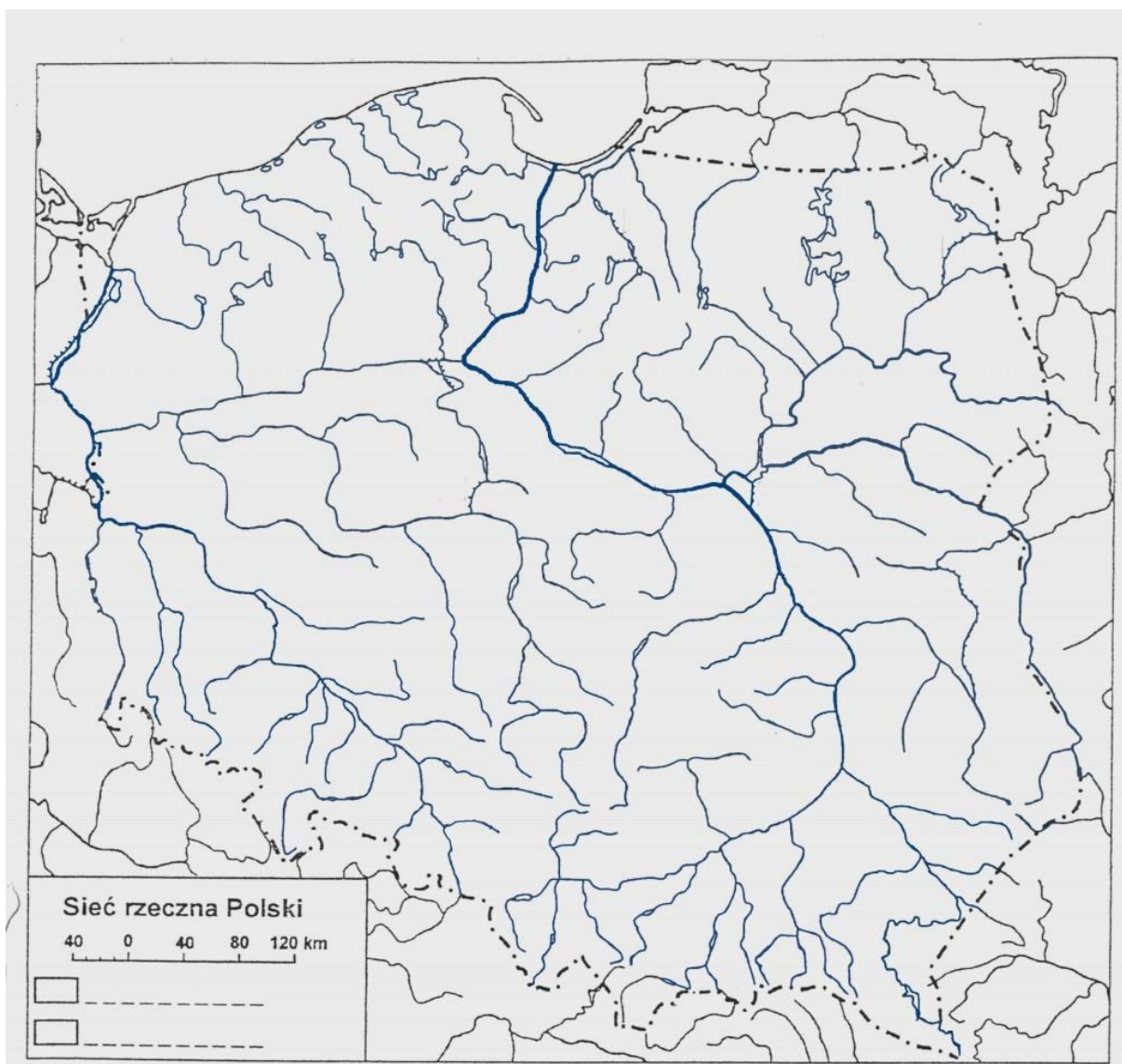

Załącznik 3

KARTA PRACY

Zadanie 1

Wskaż na mapce: Wisłę, źródło, lewy, prawy brzeg, ujście, lewe dopływy: Pilica, Bzura, prawe dopływy: San, Dunajec, Narew, miasta: Kraków, Warszawa, Gdańsk.

Zadanie 2

Rozwiąż zagadki. Rozwiązanie wpisz w zaznaczonym miejscu.

Tam, gdzie ono bije, strumyczek się wije.

Mówi się o nim: że jest zimny, górski i rwący.

Każda rzeka je ma na swoim końcu.

Wisły jest do Morza Bałtyckiego.

Spał pod śniegiem, pod lodem, drzemały w nim rybki.

Gdy słońce zaświeciło, pobiegł srebrny, szybki.

Wpadnie potem do rzeki, zwolni bieg, spoważnieje.

Teraz po kamkach psotnie toczy się i śmieje.
